

ΑΝΑΤΟΛΗ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΟΜΟΣ ΠΡΩΤΟΣ

ΕΤΟΣ Α΄.

ΕΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ

ΦΥΛ. ΙΖ΄.

ΒΕΔΟΥΙΝΩΝ ΠΟΛΕΜΙΚΑ ΕΘΙΜΑ.

Οὐδὲν εὐρωπαϊκὸν σύγγραμμα περιγράφει τὰ πολεμικὰ ἔθνη καὶ ἔθιμα τῶν Βεδουίνων κάλλιον τοῦ ἐπιγραφομένου «Διηγήσεις τῆς διαμονῆς τοῦ Φατάλια Σαυεγκίρ μεταξὺ τῶν πλανοβίων Ἀράβων τῆς μεγάλης ἐρήμου, συλλεγεῖσθαι ἐπιμελεία τοῦ κυρίου Λαμαρτίνου».

Ἐκ τοῦ βιβλίου τούτου ἀποσπῶμεν τὴν περιγραφὴν μάχης διαρκεσάτης ἐπὶ 40 ἡμέρας κατὰ τὸ ἔτος 1809, ἐν ἣ φαίνονται καθαρῶς τὰ ἔθνη καὶ ἔθιμα τῶν Βεδουίνων.

Ὁ Δραϊή, ἀρχηγὸς ἰσχυρᾶς φυλῆς Βεδουίνων καὶ μαχητῆς διάσημος, συνεμάχησε μετὰ τῶν Τούρκων, ὅπως πολεμήσῃ τοὺς Βεχαβίτας, φανατικοὺς καὶ αὐτοὺς Βεδουίνους, ἀπειλοῦντας τότε νὰ κατακτήσωσι τὴν Συρίαν.

Ἴδου ἡ διήγησις.

Ἐνῶ ὁ Δραϊή περιέμενεν ἐνίσχυσιν ἐκ μέρους τοῦ πασσᾶ τῆς Δαμασκοῦ, ἐκήρυξεν ἐπισήμως τὸν πόλεμον, ὡς πράττουσιν οἱ Βεδουῖνοι ἐν λίαν σοβαραῖς

περιστάσεσι, καὶ ἰδοὺ πῶς. Ἐκλέγουσιν οὗτοι λευκὴν κάμηλον καὶ τὴν καθιστῶσι μελανὴν διὰ χρώματος, θέτουσιν εἰς αὐτὴν ἡνία ἐκ δέρματος ἐπίσης μελανοῦ καὶ ἐπ' αὐτῆς ἀναβιβάζουσι παρθένον μελονειμονοῦσαν καὶ μὲ μέλαιναν βαφὴν βεβαμμένον ἔχουσαν τό τε πρόσωπον καὶ τὰς χεῖρας. Δέκα ἄνδρες περιφέρουσι τὴν κάμηλον ἀπὸ φυλῆς εἰς φυλὴν. Εἰς πᾶσαν δὲ στάσιν, ἢ ἐπὶ τῆς καμήλου νέα κραυγάζει τὰ ἐξῆς:

«Βοήθειαν, βοήθειαν, βοήθειαν! Τίς ἐξ ὑμῶν θὰ λευκάνῃ τὴν κάμηλον ταύτην; Ἴδου νέφος ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ Δραϊή ἀπειλοῦν καταστροφὴν. Σπεύσατε, σπεύσατε μεγάλοι καὶ γενναῖοι αὐτῆς ὑπερασπισταί. Οἱ Βεχαβίται φθάνουσιν. Οὗτοι θ' ἀρπάσωσι τοὺς συμμάχους σας, τοὺς ἀδελφούς σας. Ὅσοι μ' ἀκούετε! εὐχήθητε εἰς τοὺς Προφῆτας Μωάμεθ καὶ Ἀλῆν, τὸν πρῶτον καὶ τὸν ὕστατον τῶν προφητῶν!»

Οὕτω λέγουσα ἡ νεᾶνις διένειμε δῶρα ἐκ μελανοῦ δέρματος καὶ ἐπιστολὰς τοῦ Δραϊή, δι' ὧν εἰδοποιοῦντο οἱ μαχηταὶ περὶ τῆς θέσεως ἐν ἣ ὤφειλον νὰ συνέλθωσιν.

Ἐντὸς μικροῦ χρονικοῦ διαστήματος τὸ στρατόπεδόν μας ἠϋξήσῃ, προσελθουσῶν 30 φυλῶν. Ὁ Πασσᾶς τῆς Λαμασκουῦ ἐπεμφεν εἰς Χάμς 6,000 ἄνδρας ἔχοντας ἐπὶ κεφαλῆς τὸν ἀνεψιὸν τοῦ Ἰβραήμ Πασσᾶν, ὅπως ἐκεῖ περιμείνωσι τὰς λοιπὰς ἐπικουρίας, ἃς θὰ ἐπεμπούσι οἱ Πασσάδες τῆς Ἀκρης καὶ τοῦ Ἀλεπίου. Μόλις δὲ εἶχον συνέλθει οἱ στρατοὶ οὗτοι, ὅτε ἠκούσθη ἡ ἀφίξις τῶν Βεχαβιτῶν ἐν Παλμύρῃ, ἧς οἱ κάτοικοι ἔσπευδον νὰ καταφύγωσιν εἰς Χάμαν. Διὰ τοῦτο ὁ Ἰβραήμ Πασσᾶς ἔγραψε τῷ Δραϊῇ νὰ ἔλθῃ παρ' αὐτῷ, ὅπως ἀπὸ κοινοῦ συμφωνήσωσι περὶ τοῦ σχεδίου τῆς ἀμύνης.

Ὁ Δραϊῆ, ὃν παρηκολούθουν ὡς σύμβουλος, ἐζήτησε τὴν γνώμην μου. Τῷ εἶπον ὅτι θὰ ἐπραττε καλῶς ἂν μὴ ἀνεμίγνυε τοὺς Βεδουίνους τοῦ μετὰ τῶν συμμάχων Τούρκων. Συνεφώνητε μετ' ἐμοῦ καὶ μετὰ βίας παρέπεισε τὸν Πασσᾶν νὰ παραδεχθῇ τὴν ἰδέαν.

Ὅταν φυλαὶ Βεδουίνων μάχωνται πρὸς ἑτέρας φυλάς τοιούτων, δὲν διακρίνονται μεταξὺ τῶν, καθόσον πάντες ἐνδύονται ὁμοιομόρφως. Ἀλλὰ μεταχειρίζονται ἄλλο μέσον πρὸς διάκρισιν. Ἐκάστη φυλὴ ἐπαναλαμβάνει μεγαλοφῶνως κατὰ τὴν ὥραν τῆς συμπλοκῆς τὸ ὄνομά της. Κραυγάζουσι φερ' εἰπεῖν: *Ἰππεὺς τοῦ ἐρυθροῦ ἵππου τῆς φυλῆς Σαγιρῆ, Ἰππεὺς τοῦ ψαφροῦ ἵππου τῆς φυλῆς Ἀσὶρῆ, κτλ.* Ἄλλοι ὀνομάζουσι τὴν ἀδελφὴν τῶν, ὡς ὁ Δραϊῆ, λέγων: «Εἶμαι ἐγὼ ὁ ἀδελφὸς τῆς Ράβδας», ἢ ὁ Μεάνα, ἑτερος ἀρχηγός, κραυγάζων, «Εἶμαι ὁ

ἀδελφὸς τῆς Φόδδας», καθόσον ἀμφοτέρων τούτων αἱ ἀδελφαὶ εἰσὶ περιλάλητοι διὰ τὸ ἐξαίσιον τῆς καλλονῆς των. Θεωροῦσι δὲ ὡς δειλὸν καὶ ἄτιμον τὸν μὴ τολμῶντα ἐν ὥρᾳ μάχης νὰ ἐκφωνήσῃ τὸ ὄνομά του.

Τὴν ἐπιούσαν λοιπὸν ἐπεστρέψαμεν εἰς τὸ στρατόπεδον, παρακολουθούμενοι ὑπὸ τοῦ στρατοῦ τῶν συμμάχων, ἀνερχομένου εἰς 15,000, φέροντος δὲ βόμβας τινὰς καὶ κανόνια. Ὁ Ὀθωμανικὸς στρατὸς ἐποίει ἐπίδειξιν ἕνεκα τῆς ποικιλίας τῶν στολῶν του, τῶν σημαίων του, κτλ. Ἄλλ' οἱ Βεδουῖνοι ἐγέλων ἐπὶ τῇ ἐπιδείξει ταύτῃ, λέγοντες ὅτι οἱ σύμμαχοί των θὰ πληρώσωσι διὰ τοῦ αἵματός των τὰ πρῶτα τῆς μάχης: ἔξοδα.

Περὶ τὴν μεσημβρίαν τῆς ἐπομένης ἡμέρας διεκρίναμεν πρὸς τὴν ἔρημον μέγα νέφος κονιορτοῦ, καὶ μετὰ μικρὸν ἐφάνη ὁ ἐχθρικός στρατός.

Τὴν φορὰν ταύτην οἱ ἐπιτιθέμενοι ἔφερον μεθ' ἑαυτῶν γυναῖκας, παιδιά, σκητὰς κτλ. Ἦσαν δὲ τὸ ὄλον 30 φυλαί, ἧτοι 75,000 σκηναί, περὶ ἑκάστην τῶν ὁποίων ἦσαν δεδεμμένοι κάμηλοι, ἀρνία καὶ ἵπποι. Ὁ Ἰβραήμ Πασσᾶς ἐταράχθη ἐπὶ τῇ θέᾳ των, καὶ διέταξεν ἀμέσως νὰ καλέσωσι τὸν Δραϊῆ, ὅστις ἔλαβε παραγγελίαν παρ' αὐτοῦ νὰ ἐνθαρρύνῃ τοὺς ἄνδρας.

Ὁ Δραϊῆ συνέλλεξε τὰς καμήλους πάσας, ἔδρασε αὐτὰς μετὰ τῶν διὰ σχοινίου ἀπὸ τῶν γονάτων καὶ διέθεσεν αὐτὰς εἰς δύο στίχους πρὸ τῶν σκητῶν. Ὅπισθεν αὐτῶν ὤρυξε χάνδακα. Τοῦτ' αὐτὸ ἐπραξε καὶ ὁ ἐχθρὸς εἰς τὸ ἑαυτοῦ στρατόπεδον.

Διέταξεν εἶτα ὁ Δραϊῆ νὰ ἐτοιμασθῇ ἡ Ἀφτέ. Τί δὲ ἐστὶν Ἀφτέ;

Οἱ Βεδουῖνοι ἐκλέγουσι τὴν ὠραιότεραν αὐτῶν νεάνιδα καὶ καθίζουσιν αὐτὴν ἐπὶ καμήλου μεγάλης λευκῆς. Ἡ ἐκλογή τῆς νεᾶς εἶναι ζήτημα μεγίστης σπουδαιότητος, διότι ἡ θέσις ἦν αὕτη θὰ καθέξῃ εἶναι μὲν τιμητικὴ λίαν, ἀλλὰ ἔξ' αὐτῆς κινδυνώδης, καθόσον πολλὰκις ἐξ αὐτῆς ἐξαρτᾶται ἡ νίκη. Ἡ Ἀφτέ, (οὕτω καλεῖται αὕτη) ὁδηγεῖται πρὸ τοῦ ἐχθροῦ περικυκλουμένη ὑπὸ τοῦ ἀνθους τῶν γενναίων μαχητῶν, οὓς ὀφείλει νὰ παροτρύνῃ εἰς μάχην. Τὸ σπουδαιότερον τῆς μάχης διεξάγεται παρ' αὐτῆν. Ἄν ἡ Ἀφτέ περιέλθῃ εἰς χεῖρας τοῦ ἐχθροῦ, τὰ πάντα ἀπώλοντο. Ὅπως λοιπὸν μὴ συμβῇ τι τοιοῦτον, τὸ ἥμισυ τοῦ στρατοῦ περιστοιχίζει ἀενάως αὐτήν. Ἐκαστος δὲ μαχητῆς ἀρύεται θάρρος καὶ τόλμην ἀπὸ τοῦ βλέμματός της.

Νεάνις τις, καλουμένη Ἀρκιέ, ἐξελέχθη ὡς Ἀφτέ κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην. Ἄγνοῶ τί ὑπερεῖχεν ἐν αὐτῇ, ἢ καλλονή, ἢ εὐγλωττία, ἢ ἡ γενναίότης της. Ἦτο νεάνις θαυμασία. Καὶ οἱ ἐχθροὶ ἐπραξαν τὸ αὐτό. Ἐξελέξαντο τὴν ἑαυτῶν Ἀφτέ. Πάραυτα δὲ ἤρξατο ἡ μάχη.

Οἱ Βεχαβίται διηρέθησαν εἰς δύο σώματα: τὸ πρῶτον, τὸ καὶ σπουδαιότερον, διώκει ὁ Ἀβδάλλα ἐλ' Ἐδάλ, καὶ ἐτοποθετήθη ἀπέναντί μας. Τὸ ἕτερον, διόκουμενον ὑπὸ τοῦ Ἀμποῦ-Νόκτα, ἐτοποθετήθη ἀπέναντι τῶν Τούρκων.

Ὁ χαρμητῆρ τῶν τελευταίων τούτων εἶναι πάντῃ ἀντίθετος τοῦ τῶν Βεδουί-

νων. Ὁ Βεδουῖνος εἶναι κατὰ τὴν μάχην σώφρων καὶ μεμετρημένος: ἀρχεται τῆς συμπλοκῆς γαλήνιος καὶ βαθμηδὸν ἐξερεθίζεται, ἄχρις οὗ καθίσταται μανιακὸς καὶ ἀκάθεκτος. Ἀπ' ἐναντίας ὁ Τούρκος, ὑπερήφανος καὶ τολμητής, ρίπτεται μετὰ τόλμης κατὰ τοῦ ἐχθροῦ ἅμα τῇ ἐνάρξει τῆς μάχης, πεποιθὼς ὅτι ἀρκεῖ μόνῃ ἡ παρουσία του, ὅπως ἐπιφέρῃ τὴν νίκην. Τοιοῦτοτρόπως ἐξαντλεῖ τὴν τόλμην του πᾶσαν ἐν ἀρχῇ τῆς μάχης.

Ὁ Ἰβραήμ Πασσᾶς, βλέπων ὅτι οἱ Βεχαβίται ἐπετίθεντο μετὰ φρονήτως, ἐνόμισεν ἑαυτὸν ἰσχυρὸν ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε νὰ νικήσῃ μόνος του τὸν ἐχθρόν. Δὲν εἶχεν ὅμως τελειώτῃ ἡ μάχη ὅτε αὐτὸς, ἠττηθεὶς, ἀφῆκεν ἡμῖν τὴν διαγωγὴν της.

Ἡ τοῦ ἡλίου δύσις διέκοψε τὴν μάχην. Ἀμφοτέρωθεν ὑπῆρχον πλείστοι οἱ τε νεκροὶ καὶ οἱ τραυματίαι.

Τὴν ἐπιούσαν ἐλάβομεν ἐνίσχυσιν παρὰ τῆς φυλῆς Ἐλ-Ἀντίτι, ἀνερχομένην εἰς 40,000 ἄνδρας. Πάντες οἱ Βεδουῖνοι οὗτοι ἐπέβαινον ὄνων καὶ ἔφερον τουφέκια. Μετρηθέντες εὐρέθημεν πάντες 80,000, ἐνῶ οἱ Βεχαβίται ἀνῆρχοντο εἰς 150,000. Διὰ τοῦτο ἡ μάχη τῆς ἐπιούσης ἀπέβη ὑπὲρ αὐτῶν, ἢ δὲ φήμη τῆς ἠττης μας, ἐξογκωθεῖσα, ὡς συμβαίνει πάντοτε ἐν τοιαύταις περιπτώσεσιν, ἐφθασεν εἰς Χάμαν καὶ διέσπειρε τὸν φόβον καὶ τρόμον παρὰ τοῖς γεωργοῖς.

Τὴν ἐπομένην ὅμως ἡμέραν, ἐπέισθησαν ὅτι δὲν ὑπῆρξε μεγάλη ἡ καταστροφὴ μας. Ἐπὶ εἴκοσι δὲ ἡμέρας, ὅτε μὲν νικῶντες, ὅτε δ' ἠττώμενοι, ἐμαχόμεθα γενναίως. Ἐτερος ὅμως ἐχθρὸς προτε-

τέθη καθ' ἡμῶν, ἢ πείνα! Ἡ πόλις τῆς Χάμας, ἣτις μόνη ἐπὶ ἔχει νὰ διατρέφῃ ἀμφοτέρους τοὺς στρατοὺς, δὲν εἶχε πλέον τρῶφιμα. Οἱ Τούρκοι ἐλειποτάκτου ὅπως μὴ ἀποθάνωσιν ἐκ τῆς πείνης. Ἡμεῖς ἠρξάμεθα τρώγοντες τὰς καμήλους μας.

Ἄλλ' ἐν μέσῳ τῶν κινδύνων τούτων καὶ τῶν ἀτυχιῶν, τὸ θάρρος τῆς Ἀρκιῆ δὲν ἠλαττώθη οὐδ' ἐπὶ στιγμῆν. Ἐπιπτον παρ' αὐτὴν οἱ ἡρωϊκώτεροι τῶν μαχητῶν, ἀλλ' ἐκεῖνη δὲν ἔπαυεν ἐνθαρρύνουσα τοὺς λοιποὺς καὶ χειροκροτοῦσα τοὺς γενναίους. Ἐνεψύχου τοὺς γέροντας, ἐκθειάζουσα τὸ θάρρος καὶ τὴν πεῖραν τῶν, τοὺς δὲ νέους ὑποσχομένη τὴν χειρὰ τῆς τῷ κομίσονται τὴν κεφαλὴν τοῦ Ἀβδάλα - ἐλ - Ἐδάλ.

Ἐγὼ ἀεννάως εὐρισκόμεν πλησίον τῆς. Ἐβλεπον πάντα τοὺς μαχητὰς παρουσιαζομένους εἰς αὐτὴν, ὅπως ἀντλήσωσι παρ' αὐτῆς θάρρος καὶ εἴτα ὀρμῶντας εἰς τὴν μάχην, ἀλλ' ὁμολογῶ ὅτι τὰς εὐπροσηγορίας τῆς δὲν ἐπόθουν νὰ δέχωμαι, καθόσον οὐδὲν ἄλλο ἦσαν ἢ ὧθησις πρὸς τὸν θάνατον.

Ἡμέραν τινὰ εὐειδῆς νεανίας, ὁ γενναϊότερος τῶν ἱπέων μας, ἐπαρουσιάσθη εἰς αὐτὴν καὶ τῆ εἶπε:

— Ἀρκιέ, ὦ ὠραιότερα παστῶν τῶν ὠραιωτάτων, ἐπίτρεψόν μοι νὰ ἴδω τὸ πρόσωπόν σου, καθόσον θὰ συμπλακῶ ἐπ' ὀνόματί σου.

Ἡ Ἀρκιέ, ἀποκαλυφθεῖσα, ἀπήντησεν.

— Ἴδου, ὦ γενναῖε μεταξὺ τῶν γενναίων. Ἐάν θέλῃς τὴν χειρὰ μου, γινώσκεις τὴν τιμὴν τῆς. Ἀπαιτεῖται ἡ κε-

φαλὴ τοῦ Ἀβδάλα.

Ὁ νεανίας κεντᾶ τὸν ἵππον του, πάλαι τὴν λόγχην του καὶ ρίπτεται ἀκάθεκτος κατὰ τοῦ ἐχθροῦ ... Μετὰ δύο ὥρας ἦτο νεκρός!

— Ὁ Θεὸς νὰ σᾶς διαφυλάττῃ, εἶπον ἐγὼ τῇ Ἀρκιέ ἀλλ' ὁ ἀτυχῆς νέος ἐφονεύθη!

— Δὲν εἶναι ὁ μόνος ὅστις δὲν ἐπανήλθεν, ἀπήντησέ μοι περιλύπως ἡ θαλλερά νέα.

(ἔπεται τὸ τέλος.)

ΤΑ ΦΑΣΜΑΤΑ.

Ἄφοῦ εἶπομεν ἱκανὰ περὶ τῶν ὑποκειμενικῶν φαντασμάτων ἐν τῷ ΙΣΤ' φυλλαδίῳ τῆς «Ἀνατολῆς», ἐρχόμεθα νῦν νὰ ἐξετάσωμεν τὸ ἄλλο αὐτῶν εἶδος, τὰ ἀντικειμενικά.

Τὸ εἶδος τοῦτο τῶν φασμάτων, ὅπερ διαφέρει ἰδίως τῇ ὀπτικῇ, δὲν ἀποτελεῖται ἐξ ἀπλῶν ἀποκυημάτων πεπλανημένης φαντασίας, ἀλλ' ἐκ προϊόντων τέχνης, ἢ καθοδηγεῖ ἢ ἐπιστήμη. Κατωτέρω περιγράφομεν τὸν πρὸς τοῦτο μηχανισμόν, ἀλλὰ προηγουμένως θέλομεν ἀναφέρει σύνθηδες τι φαινόμενον, ὡς συντελοῦν εἰς εὐκολωτέραν τούτου κατανόησιν, τὸ ὁποῖον ἄλλως τε ἕκαστος δύναται νὰ παρατηρήσῃ.

Ὅταν, διὰ τὰς ἥμιστα σπαρτιατικὰς ἡμῶν ἔξεις, εὐρισκόμεθα ἐντὸς καφρνείου πολυτελῶς φωταγωγημένου, καὶ ἐν τῇ πρὸς τὴν ὁδὸν προτόψει ἔχοντος μεγάλου ὕψους, βλέπομεν ὅτι αὐταὶ ἐνεργῶσιν ὡς κάτοπτρα. Ἐάν δ' ἡ ὁδὸς εἶναι ὀλιγώτερον φωτεινὴ ἢ τὸ καφρνεῖον, τότε παρατηροῦμεν ὅτι αἱ εἰκόνες ἡμῶν τῶν παιζόντων ἢ νωχελῶς ρορώντων ναργιλῆ, ἢ πιονόντων καφφέ, συναντῶνται μὲ

τὰς εἰκόνας τῶν διαβατῶν, οἱ ὁποῖοι εἰσὶν ὄρατοι εἰς τοὺς ἔσω ἔνεκα τῆς διαφανείας τῶν αὐτῶν ὕλων· οὕτω δὲ, ὄντα ζῶντα καὶ ὄρωντα, οἱ εἰσὶν οἱ διαβάται, φαίνονται συναντιμυγνύμενα μὲ εἰκόνας τῶν ἐν τῷ καφρνείῳ καθημένων καὶ ἀντανεκλωμένων προσώπων· ἐν ἄλλαις λέξεσι, τὸ φαινόμενον ἢ ἡ ἀντανεκλασις, συμφυρόμενον μετὰ τῆς πραγματικότητος. Τοιοῦτος περίπου εἶναι καὶ ὁ σχηματισμὸς τῶν ἀντικειμενικῶν φασμάτων.

Πρὸ ἐτῶν καὶ ἐπὶ χρόνον οὐκ ὀλίγον, πολλοὶ ἐθαύμαζον ἐν Παρισίοις τὰ δι' εἰδικῆς προπρασκευῆς παραγόμενα ἐν ταῖς σκηναῖς φαντάσματα. Εἰς θεάτρῳ τινα, ὡς τοῦ Σατελέ, Δεγιαζέ, κτλ, ἐδέησε νὰ ὑποβληθῶσιν εἰς μεγάλαις δαπάναις καὶ κόπους, ὅπως κατωρθώσωσι νὰ εἰσάξωσιν εἰς τὰς παραστάσεις των, ἰδίως τὰς δραματικὰς, τὰ ὀπτικὰ ταῦτα δοκίμια. Δι' αὐτῶν ἡ παράστασις καθίσταται τελειότερα, ἢ δ' ἐξ αὐτῆς ἐντύπωσις πληρύτερα. Διάφορα ὑπῆρχαν κατὰ καιροὺς τὰ πρὸς σχηματισμὸν φασμάτων συστήματα. Ἄλλ' ἐπιτυχέστερα καὶ τελειότερα πάντων τῶν πρὸ αὐτοῦ ἐσχημάτισεν ὁ φυσικὸς Ρομπέν. Εἰς τὰ φαντάσματα αὐτοῦ ἡ ἀπάτη ὑπῆρχε πλήρης. Οὗτος ἄλλως τε ὑπῆρξε καὶ ὁ ἐφευρέτης τοῦ ἀκολούθου συστήματος, ὅπερ δὲν ἀπαντᾷ εἰς οὐδὲν τοιαύτης ὕλης προγενέστερον σύγγραμμα· ἐκ τούτου δ' ἐξηγεῖται καὶ ἡ ὑπεροχὴ του. Τὰ φαντάσματά του ἐπεδείκνυεν ἀπὸ τοῦ 1847 εἰς διάφορα μέρη, καὶ ἠθέλησαν μὲν τινες νὰ ἀμφισβητήσωσιν αὐτῷ τῆς ἐφευρέσεως τὴν προτεραιότητα, ὡς συμβαίνει πολλάκις, ἀλλ' οὗτος ἀπέδειξεν αὐτὴν καταφανῶς. Ἐκτοτε, ἐν ἰδιοκτιῳ θεάτρῳ, ἐξηκολούθησε νὰ προσκαλῆ τὰ φαντάσματα, τὰ ὁποῖα ἐπλησίαζον εἰς αὐτὸν καὶ ἔτταντο ἐνώπιόν του, ὡς ἀψηλάφητοι σκιαί, αἱ ἡμπορεῖ τις νὰ διασχίσῃ ἀτιμωρητῆ, αἱ ὁποῖαι ὁμῶς γίνονται ἀφαντοὶ ἐν ἀκαρεῖ ἅμα διατάξῃ ταῦ-

τας ὁ μάγος ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ ὁποῖου διατελοῦσιν. Οὕτω βλέπει τις ἐδῶ στρατιώτην ἀνισταμένον ἐν τῷ ἤχῳ τοῦ τυμπάνου, ἐρχόμενον σοβαρὸν, ὠχρὸν, ἵνα ἐπιδείξῃ τὰ παράσημά του καὶ αἰ ἐπὶ τὰ στέφρα φέρει πληγὰς· ἐκεῖ νέαν κυρίαν, κρατοῦσαν ἀνθοδέσμη, νὰ πλησιάσῃ ἐπιχαρίτως καὶ ἐλαφρῶς εἰς τὸν μάγον καὶ νὰ τῷ δεικνῆ μετ' ἱκετευτικοῦ ὕφους τράπεζαν, ἢ βιβλόν, ἐξ ἧς ἐλπίζει νὰ μάθῃ τὴν αὐτοῦς τύχην· ἀλλαχοῦ ἄνδρα προδοθέντα ἢ δολοφονηθέντα, ἀνεγειρόμενον ἀμείλικτον, ἀποινή, ἵνα διὰ τῆς φοβερᾶς του ἐμφανίσεως προαγγείλῃ τὴν τιμωρίαν εἰς τὸν ἔνοχον, κτλ κτλ.

Ἄς ἐξετάσωμεν ἤδη τὸ πρὸς παραγωγῆν τῶν φαντασμάτων τελειότερον σύστημα.

Τὸ θεάτρον πρέπει νὰ ἦναι πληγίως τετμημένον. Ἀριστερὰ, εἰς τὸ βάθος, συνορίζεται τὸ κοινόν, δεξιὰ ὑπάρχει τὸ ὑψηλότερον ἱκρίον, ὅπερ χρησιμεύει ὡς σκηνὴ τῶν φασμάτων. Ἐκεῖνος οὐ ἡ σκιά ὀφείλει ν' ἀντανεκλασθῆ καὶ ἀναφανῆ ἐπὶ τῆς σκηνῆς, ἵσταται εἰς τὸ θεάτρον παρὰ τὴν σκηνὴν, εἰς εἶδος βαθέως διαδρόμου, καὶ εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐνδεδυμένους λευκά. Ἐμπροσθεν τῆς σκηνῆς, ἐντεῦθεν τῶν παραπετασμάτων, ὑπάρχει μέγιστος κρύσταλλος, ἀνευ ὑδροργύρου, τεθειμένος ἐπὶ πλαισίου, ἀλλὰ κεκλιμένος ἀναλόγως τοῦ σχεδίου τοῦ θεάτρο. Κρύσταλλος λέγομεν καὶ οὐχὶ ὕελος, διότι ἐκ τῆς καθαρότητος τῆς ἐπιφανείας αὐτοῦ ἐξαρτᾶται ἡ τελειότης τοῦ φάσματος, τοιαύτην δὲ ἐντέλειαν καθαρότητος ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας μόνον εἰς τὸν κρύσταλλον δύναται τις νὰ εὕρῃ. Τὸ ἀντανεκλωμένον πρόσωπον πρέπει νὰ ἴσταται εἰς τὸν παρὰ τὴν σκηνὴν βαθὺν διάδρομον, εἰς τρόπον ὅστε ἡ εἰκὼν αὐτοῦ νὰ σχηματίζεται ἐντελῶς κάθετος, μολονότι ὁ κρύσταλλος εἶναι κεκλιμένος. Ἡ θέσις του δ' εἶναι ἀκριβῶς ἡ ἀπέναντι τοῦ κρυστάλλου, καὶ τούτου

ἢ ἀπέναντι τῆς θέσεως ἐν ἣ προκείται νὰ παρουσιασθῆ τὸ φάντασμα, ἥτοι τὸ φάντασμα καὶ ὁ ἀνακακώμενος ἔχουσιν ὡς μεσότοιχον τὸν κρύσταλλον.

Κατὰ τὴν ὠρισμένην πρὸς ἐμφάνισιν τοῦ φάσματος στιγμήν, ἀνθρωπὸς τις εὐρισκόμενος εἰς τὸν βαθὺν διαδρῶμον, ὀλίγον μακρὰν τοῦ ἀνακακώμενου, ἀνογεῖ τὴν ἐπὶ τῆς ἐμπροσθίου πλευρᾶς ἐνδὸς κρυφίαν ὑπάρχουσαν στρουγγύλιν ὀπήν, ἐξ ἧς ἐκπέμπονται ἀμέσως κατευθυνόμενοι ἐπὶ τοῦ σώματος τοῦ ἀνακακώμενου ἀκτῖνες παραγόμενοι ἐξ ἐναύσματος ἀερίου καὶ αὐτοστιγμῆ τὸ φάσμα παρουσιάζεται ἐπὶ τῆς σκηνῆς εἰς τὴν ὠρισμένην θέσιν, συνήθως παρὰ γινὰ ἡθοποιόν. Ἐπειδὴ ὡς προείπομεν ὁ ἀνακακώμενος καὶ τὸ φάσμα ἔχουσιν εἰς τὸ μέσον τὸν κρύσταλλον, ἢ δ' ὑπόστασις τοῦ φάσματος ἀπὸ τοῦ κρυστάλλου εἶναι ἀκριβῶς ὅση καὶ ἡ τοῦ ἀνακακώμενου ἐκ τῆς θέσεως τούτου προσδιορίζεται καὶ ἡ ἐπὶ τῆς σκηνῆς θέσις τῆς σκιάς του. Ἀλλὰ τὸ φάσμα δὲν εἶναι δρατὸν κυρίως εἰς τὴν θέσιν, διὰ τοῦτο οἱ ὑποκρίται μακρῶν ἐκ τῶν προτέρων ἀκριβῶς τὴν θέσιν ἐν ἣ τοῦτο παρουσιάζεται. Ἴνα δὲ γένηται ἀφαντον, κλείουσι τὴν ὀπήν καὶ ἀμέσως ἐκλείπει.

Ἐλήθη ἄνωτέρω ὅτι εἰς τὴν ἐπιτυχίαν ευντελεῖ πολὺ ὁ μέτριος τοῦ θεάτρου φωτισμός, ἀλλὰ καὶ ἄλλαι τινὲς δυσκολαὶ παρουσιάζονται κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν, ἀν καὶ τὸ σύστημα φαίνεται ἀπλοῦστατον.

Δὲν δύναται τις νὰ φαντασθῆ πόσαι χρειάζεται ἐνίοτε νὰ προηγηθῶσι δοκιμαίαι πρὶν ἢ ἐπιτευχθῆ ἀποτέλεσμα εὐχάριστον. Πρέπει πρῶτον νὰ κανονισθῶσιν ἀκριβῶς αἱ κινήσεις τῶν ὑποκρινόμενων, ὧν εἰς ὄψει νὰ προβαίνῃ ὡς εἶπεν ψηλαφητεῖ. Ἐπειτα, ὁ εἰς τὸν διάδρῶμον ἀνακακώμενος πρέπει νὰ

κρατῆ τὸ σῶμα του κεκλιμένον ἢ ἀνεστραμμένον ἀναλόγως πρὸς τὴν κλίσιν τοῦ κρυστάλλου, εἰς τρόπον ὅστε νὰ σχηματίζῃ μετ' αὐτοῦ παράλληλιν καὶ ἐντεῦθεν γενῶνται μεγίστη δι' αὐτὸν δυσκολία εἰς τὸ κινεῖσθαι. Πρέπει δὲ νὰ ποιῆ κινήσεις ἀντιθέτους ἐκείνων ἃς προκείται νὰ κάμῃ τὸ φάσμα ἀν λόγου χόριν τοῦτο πρέπει νὰ προτείνῃ τὴν διεξίαν, ἐκείνος πρέπει νὰ προτείνῃ τὴν ἀριστερὰν κτλ.

Τὸ ἀνωτέρω σύστημα φέρει ἀναμφιλέτως ἀποτελέσματα κατὰ πολὺ ὑπέρτερα, ὧν ἐτύγχανον οἱ ἀρχαῖοι εἰς τὰς μαγικὰς αὐτῶν δοκιμασίας. Εἶναι δὲ βέβαιον ὅτι τὸ σύστημα τοῦτο δὲν ἐδύναντο νὰ ἐφαρμόσωσιν οἱ ἀρχαῖοι, ἔνεκα τῆς ἀτλεστέρας κατασκευῆς τῶν ὑέλων, αἱ ὅποια, κατὰ τὴν τότε κατάστασιν τῆς τέχνης, δὲν ἐδύναντο νὰ εἶναι τοσοῦτον μεγάλα καὶ καθαρά. Ἐπομένως ἡ παράστασις φαντασμάτων τελείων καὶ δρώντων, πρέπει νὰ θεωρηθῆ ὡς ἀνακάλυψις τῶν νεωτέρων χρόνων.

Π . . .

Ἡ ΤΗΣ ΕΚΔΙΚΗΣΕΩΣ ΑΓΑΛΛΙΑΣΙΣ

Διήγημα

(Συνέχεια ὡς προηγ. σελ.)

Ὁ γραμματεὺς ἠγέρθη καὶ εἶπε τῷ Μάζω ψυχρῶς.

— Ἴδου ἡ καταγγελία σας. Θέλετε νὰ λάβῃ τὸν δρόμον της;

— Ναί, ἀπεκρίθη ὁ Μάζος, οὐδὲν ἢ ὅπως τὴν στιγμήν ἐκείνην ἦν μελαντέρη ἀσελήνου νυκτός.

— Ἐχει καλῶς, κ. Μάζε. Σὺ εἶχα ἀναθέσει νὰ μοὶ προμηθεύσῃτε ἱκανὸν ποσὸν εἴνου . . .

— Λοιπὸν;

— Σὺς ἀπαλλάσσω τῆς τοιαύτης ἐντολῆς.

— Διατί;

— Ἄν οἱ διὰ τοῦτο ὑπόκεισθε εἰς ζημίαν,

εἶμαι ἔτοιμος νὰ τὴν πληρώσω.

— Ἀλλὰ διατί;

— Διότι δὲν ἐπιθυμῶ νὰ ἔχω πλέον μεθ' ὑμῶν ὀσοοιψίας.

Ὁ Μάζος ἐτόξευσε κατὰ τοῦ γραμματεῦς βλέμμα πύρινον.

— Προεζῆατε καλῶς, κ. γραμματεῦ, τῷ εἶπε, μετὰ κόπου συμπνίγων τὴν ὀργήν του. Εἶμαι ἐξ ἐκείνων, οἵτινες πληρώνουσι μετὰ τόκου πᾶσαν προσβολήν.

Ὁ γραμματεὺς ὕψωσε τοὺς ὤμους, ὡσεὶ νὰ ἔλεγε κἀκεῖτε ὅτι βέλτετε καὶ ἐξῆλθε μετὰ τῶν ὑπηρετῶν τῆς ἀρχῆς. Οὐδεὶς ἐχαίρεισε τὸν Μάζον ἐκ τῶν ἐξεληθόντων.

Ἐμεινεν ἐκεῖ ἔτι ὁ Σεβαστιανὸς καὶ ὁ Γρήνδας.

Ὁ πρῶτος ἐπλητίασε τὸν κύριόν του καὶ,

— Κύριε Μάζε, εἶπε μετ' ἀποφασιστικοῦ τόνου, ἤθελον καὶ νὰ σὰς εἶπω. Καὶ τοῦτο τὸ κατ' εἶναι ὅτι ἀναχωρῶ καὶ ἀπέρχομαι πρὸς εὔρεσιν ἄλλου κυρίου.

— Τί διάβολον λέγεις;

— Ἐπειτα ἀπὸ ὅσα ἐκίμετε τοῦ Φραγκίσκου, δὲν ἐπιθυμῶ νὰ σὰς ὑπηρετῶ ποσῶς.

— Ὡς καὶ σὺ, ζῶνς; . .

— Ζῶν πιθανόν νὰ εἶμαι, ἀλλὰ τὰ πράγματα αὐτὰ δὲν μοὶ ἀρέσουν.

— Ὁ Φραγκίσκος καὶ ἡ Μαρία μοὶ ἐσπάραξαν τὴν ψυχὴν, εἶπεν ὁ Μάζος, αἰσθανόμενος καὶ αὐτὸς τὴν ἀνάγκην νὰ δικαιολογηθῆ πρὸς ἑαυτὸν, διόπερ ἐξεδικήθη.

— Ἐξεδικήθητε! . . . ἀλλ' αὐτὸς δὲν εἶναι τρόπος ἀνθρώπων ὡς πρέπει. . . ὡς καὶ ἐγὼ ἔτρωγον ραβδισμοὺς πρὸ αὐτοῦ ὅτε διετέλουν ὑπηρετῆς του, καὶ πολλάκις μοὶ ἐπῆλθεν ἐπιθυμία νὰ τῷ σπάσω τὰ μούτρα, ἀλλὰ . . . νὰ καταστρέψω τὴν οἰκογένειάν του! . . . ὦ! ὦ! αὐτὸ ὄχι! . . . Ἐγὼ τοιαῦτα δὲν τὰ κάμνω. . . Λοιπὸν ἂς τακτοποιήσωμεν τοὺς λογαριασμοὺς μας καὶ ἂς ἀποχωρισθῶμεν, κύριε.

— Ἔστω, εἶπεν ὁ Μάζος, ὅταν θὰ εἶμεθα εἰς τὴν οἰκίαν σοὶ πληρῶν τὸς μισθοῦ; καὶ εἶσαι ἐλεύθερος.

Ὁ Σεβαστιανὸς, χωρὶς νὰ περιμείνη ἐπὶ πλέον, ἔπραξεν ὅ,τι οἱ πρὸ αὐτοῦ καὶ ἐξῆλθε. Ὁ Μάζος ἔμεινε πρὸ τῆς ἐσχῆς ὕψους τοῦ Γρήνδα, ὅστις ἐμειδία, ἐκφράζων θαυμασμόν.

— Εὐγε! εὐγε! τρισευγε! ἀγαπητὲ Μάζε, σὲ συγχαίρω! Τὰ ἐκατάφρες λαμπρά! . . . ὠδήγησες τὸ πλοῖόν σου εἰς τὸν λιμένα ὡς πλοῖ-αρχος ἔχων πῆραν καὶ τέχνην ἀπειρον. . . Ἐγὼ δὲν θὰ κατάρθουν τόσα.

Ἐλαβε δὲ τὴν χεῖρα του καὶ τὴν ἔθλιψεν. Εἰς τὸν Μάζον ἐφάνη ὅτι ὄρις περιελίχθη περὶ τὴν παλάμην του ἀπέσπυε λοιπὸν αὐτὴν μετ' ἀποτροφῆς καὶ,

— Ἀφετέ με ἦτοχον καὶ σεῖς, καὶ μὴ με προσβάλλετε διὰ τῶν ἐπαίνων σας.

Ὁ Γρήνδας ἠθέλησε νὰ δικαιολογηθῆ.

— Πηγαίνετε, πηγαίνετε, διέκοψεν αὐτὸν ὁ Μάζος, ἀφετέ με' ἐπιθυμῶ νὰ μείνω μόνος.

Καὶ ἔμεινε μόνος ἐν τῷ ὄκῳ, ἐν ᾧ πρὸ ὀλίγου ὑπῆρχον τόσα πρόσωπα, καὶ ἐν ᾧ νῦν ἐδοσάλευεν ἔρημια μόνος ἐν τῇ αἰθούσῃ, ἧτις ἦν πλήρης ἀναμνήσεων τῆς προσωπικότητος, τῆς πνοῆς ὅς εἶπεν ἐκείνης! Ἡ θλίψις ἐκείνη τῆς χειρὸς τοῦ Γρήνδα συνετάραξε τὴν ψυχὴν τοῦ Μάζου. Πάντες οἱ τίμιοι ἄνθρωποι τὸν ἐφευγον μετ' ἀποστρέφης—καὶ αὐτὸς ἔτι ὁ ἀθῶς, Σεβαστιανὸς—ὅπως δὲ θλίψῃ τὴν χεῖρά του δὲ ἔμεινεν ἢ ὁ παρὰ πάντων μισούμενος καὶ περιφρονούμενος Γρήνδας, ὁ Γρήνδας δὲν καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος ἐμίσει. Κατήντησε λοιπὸν ὁμοίως τῷ τοκογλύφῳ ἐκείνῳ. . . Ἐπὶ τῇ σκέψει ταύτῃ ἐφρόαζε!

— Ναί! εἶπε καθ' ἑαυτὸν, ὡσεὶ θέλων νὰ ἀντλήσῃ θάρρος, ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἐξεδικήθη.

ἠθέλησε νὰ διατρέξῃ τὴν οἰκίαν ἐκείνην ἐν ἣ ἐγενήθη καὶ ἔζησεν ἡ Μαρία καὶ ἡ αὐτὴ ἐγκτελίπε διὰ παντός, ἀλλ' ἅμα ἔθετο τὸν πόδα ἐπὶ τῆς πρώτης βαθμίδος τῆς κλίμακος τῆς αἰ-

νευε· και θα τὸ ἐπραττεν, ἀν ὁ Φραγκῆσκος δὲν τῷ ἤραζε τὸ πιστόλιον. Διὰ τὴν ὑπερασπισθῆ, διὰ τὴν ὑπερασπίσῃ τὴν ζωὴν του, τὴν ἰδικήν μου καὶ τὴν τῶν τέκνων μας, ἠναγκάσθη νὰ πράξῃ ὅ,τι ἐπράξε. . . Πρὸς Θεοῦ! μὴ σφύστε μεθ' ὑμῶν τὸν σύζυγόν μου. . . τί θὰ γίνωμεν ἐγὼ, πτωχὴ γυνή, ἡ γριὰ μῆτηρ μου καὶ τὰ τέκνα μου ἄνευ ἀνδρός; . . Ἀγνοεῖτε ὅτι τὰ πάντα μᾶς κατεσχέθησαν; ἡ οἰκία, τὰ ζῶα, τὰ ἐπιπλά, ὅλα. . . ὅλα. . . καὶ ὅτι ἐρίφθημεν ἐν μέσῃ τῆ ὁδοῦ; . . Θέλετε λοιπὸν νὰ γίνωμεν ἐπὶ τῆ ὁδοῦ; . . Θέλετε ν' ἀποθάνωμεν ἐκ πείνης; . .

Οἱ καρβινοφόροι ἦσαν συγκεκινημένοι καὶ δὲν τὸ ἀπέκρυπτον, ἀλλ' οὐδὲν ἠδύναστο νὰ πράξωσιν ὥρκειον νὰ ἐπιτελέσωσι τὸ καθήκον των. Ὅπως συντάμωσι τὴν λυπηρὰν στιγμὴν, προσέκλεισαν τὸν Φραγκῆσκον νὰ τοὺς ἀκολουθήσῃ. Ἐκεῖνος ἔμελεν ἀκίνητος. Διὸ ἀπώθησαν αὐτὸν ὅπως κινήσῃ. Ὁ ἀρχαῖος στρατιώτης ἐν τῇ ὥθῃσει ἐκείνῃ ἠσθάνθη τὸ αἶμά του ἀναβράζον. Εἶδεν ἑαυτὸν ἀγόμενον ὡς κακοῦργον ἐν μέσῃ τῶν ὁδῶν τοῦ χωρίου καὶ ὑπὸ τὰ βλέμματα τῶν συμπολιτῶν του· εἶδεν ἑαυτὸν ἐν δικαστηρίῳ εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ ὁποίου πολὺς συναθεῖτο κόσμος καὶ ἐκεῖ ἐδικάζετο. . . αὐτὸς! στρατιωτικὸς ἐντιμος! Ἀπώλεσε τὸν τρόπον τοῦ ὀρθῶς σκέπτεσθαι, ἀπώθησε βιαίως τοὺς δύο καρβινοφόρους καὶ προτείνας τὸ πιστόλιον, ὅπερ ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ,

— Ὅπισω! ἐφώνησεν, ἄλλως τοῦ πρώτου πλησιάζοντός με θραύω τὸ κρανίον.

Οἱ καρβινοφόροι ἐπέδειξαν μεγίστην ὑπομονήν.

(ἀκολουθεῖ.)

Ο ΚΟΠΕΡΝΙΚΟΣ.

Ἦτο νύξ τοῦ Μαΐου ὡραία τοῦ ἔτους 1543. Ἐν τῷ ἀχανεῖ οὐρανῷ ἠκτινοβόλουν τὰ ἄστρα. Ἡ φύσις πᾶσα ἐγαλη-

νία, ἡ δὲ βαθυτάτη σιγή τῆς ἤτο τοιαύτη, ὥστε θὰ ἠδύνατό τις ν' ἀκούσῃ τὰς ἠδείας συνδιαλέξεις τῆς αὔρας μετὰ τῶν ἀνθέων.

Ἐν τῇ μικρᾷ πόλει τῆς Warmie ἐν Πολωνίᾳ εἰς μόνος ἄνθρωπος ἠγρύπνει, ἰστάμενος εἰς τὸ ὕψος πύργου καὶ ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ τράπεζαν, λυχνίαν σιδηρὰν καὶ τινα βιβλία. Ἦτο ὁ ἀνὴρ οὗτος γέρον ἑβδομηκοντούτης, κυφὸς καὶ φέρων ἱκανὰς ρυτίδας εἰς τὰς παρειάς, ἀλλ' εἰς τὸ βλέμμα αὐτοῦ ἐνυπῆρχεν ὁ σπινθὴρ τῆς μεγαλοφυίας. Ἦ εὐγένεια καὶ χάρις αὐτοῦ διεκρίνοντο ἐκ πρώτης ὄψεως. Τίς ἦν ὁ πολὺς οὗτος ἀνὴρ; Τί ἐπραττεν ἐπὶ τοῦ πύργου ἐκείνου ἀγρυπνῶν; Ἦτο ὁ διασημότερος ἀστρονόμος τῶν τε ἀρχαίων καὶ νεωτέρων χρόνων, ἦτο ὁ Νικόλαος Κοπέρνικος, γεννηθεὶς ἐν Θάμῃ τῆς Πολωνίας τῇ 16 Φεβρουαρίου 1473. Φθάς οὗτος εἰς τὸ ζενιθ τῆς ἐπιστήμης, ἐπέτυχεν ὅ,τι ἐζήτηι. Ἀπεκάλυψε τῇ γῆ τοὺς οὐρανοὺς. Καὶ τοῦτο ἄνευ μέσων, ἄνευ ἐργαλείων, ἄνευ ἄλλης βοήθειας, ἡ τῆς ἰδίας του μεγαλοφυίας. Τὸ μόνον ἐργαλεῖον ὅπερ μετεχειρίσθη εἰς ἐπίτευξιν τοῦ μεγάλου του ἔργου, ὑπῆρξε χονδροειδὲς ἐκ ξύλου τρίγωνον!

Τὴν νύκτα ἐκείνην ὁ Κοπέρνικος εἶχε λάβει τὰς διορθώσεις τοῦ συγγράμματός του, ὅπερ ἐξετυποῦτο ἐν Νοριμβέργῃ, τῇ ἐπιστάσι τῷ μαθητοῦ του Ρετίκου, καὶ πρὶν ἢ ἐπιστρέψῃ αὐτὰς, ἠθέλησε νὰ ἐξελέγξῃ δι' ὑστάτην φορὰν τὴν ἀκρίβειαν τῶν ἀνακαλύψεών του. Διὰ τοῦτο τὴν γαλήνιον ἐκείνην νύκτα ἠγρύπνει ἐπὶ τοῦ ἀστεροσκοπείου του.

Ὅταν οἱ ἀστέρες ὠχρίασαν πρὸς ἀνα-

τολάς, ἔλαβε τὸ σύγγραμμά του καὶ ἐστράφη πρὸς τὰ τέσσαρα τοῦ ὀρίζοντος σημεῖα. Βέβαιος ὅτι ἀνέτρεψε δι' αὐτοῦ λάθος 5,000 ἐτῶν καὶ ὅτι ἀπεκάλυψε τῇ οἰκουμένη ἀλήθειαν ἀναντίρρητον, ἐγονυπέτησε, καὶ στραφεὶς πρὸς τὰ ἀχανῆ τοῦ οὐρανοῦ δώματα, ἠὲ χαρίστησε τὸν Θεόν, τὸν ἀποκαλύψαντα αὐτῷ τὸ μυστήριον τῶν ἔργων του.

Τὸ φῶς τῆς λυχνίας τοῦ ἀστρονόμου ἔπνεε τὰ λείσθια. Ὁ Κοπέρνικος δὲ καταβληθεὶς ὑπὸ τοῦ μόχθου καὶ τῆς ἀϋπνίας, ἀπεκοιμήθη ὁ ἀποκαλύψας τὰ μυστήρια τῆς δημιουργίας ἀνεπαύετο μετὰ ἑβδομήκοντα ἐτῶν ἐργασίαν καὶ μόχθους!

Ὁ ὕπνος ὅμως ἐκεῖνος ὀλίγον διήρκεσε, διότι ὁ ὑπηρέτης του ἀφύπνισεν αὐτὸν, ὅπως τῷ ἐγγχειρίσῃ ἐπιστολήν, πεμπομένην αὐτῷ ὑπὸ τοῦ φίλου του Γισίου, ἐπισκόπου τοῦ Κούχιν, ὅστις ἐπληροφόρει τὸν μέγαν ἀστρονόμον ὅτι κακὰ ἐτεκταίνοντο κατ' αὐτοῦ. Μόλις ἀνέγνω τὸ περιεχόμενον τῆς ἐπιστολῆς καὶ ἔπεσε λειπόθυμος εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ ὑπηρέτου του. Μετὰ μίαν ὥραν εὐρίσκετο ἐν Φρανκεμβούργῳ, ἐνθα μεταβάς ἔλαβε τὸ τελευταῖον τραῦμα τὸ διαρρήξαν τὴν μεγάλην αὐτοῦ καρδίαν.

Παρητήρησεν ἀστεροσκοπεῖον ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ, καὶ ἐπ' αὐτοῦ γέροντα ὁμοιάζοντα αὐτῷ. Ἐνόησε πάραυτα ὅτι ἐσαρκάζετο. Ἀμφέβαλλε τότε περὶ ἑαυτοῦ ἔτι, ἀμφέβαλλε περὶ τῆς θείας Προνοίας, ἀμφέβαλλε περὶ τοῦ παντός! Μία ὅμως ἰδέα τὸν ἐπαρηγόρησεν, ὅτι οἱ παρ' αὐτοῦ ἐπὶ 50 ἔτη διδασκόμενοι θὰ ἀνέτρεπον τὸ σαρκαστικὸν ἐκεῖνο ἀστερο-

σκοπεῖον καὶ θὰ ἐτιμώρουν τοὺς ἀσυνειδήτους τοὺς περιυβρίζοντας τὴν ἐπιστήμην. Ὅποια ὅμως ὑπῆρξεν ἡ ἐκπληξίς του, ὅταν εἶδε τοὺς περιστώτας χειροροχοτοῦντας αὐτούς! Εἰς μάτην ἠγωνίσθη ν' ἀνθέῃ ἐπὶ τῷ τοιοῦτῳ θεάματι. Ἡ φύσις ἦν ἰσχυροτέρα τῆς θελήτεώς του. Ἐλειποθύμησε καὶ ἔπεσε χαμαί.

Τότε ἐγνώρισεν ὁ ἀχάριστος λαὸς τῆς πόλεως ἐκείνης τὸν εὐεργέτην του, ἀλλ' ἦτο πλέον ἀργά. Διότι ἐγνώσθη ὅτι ὁ Κοπέρνικος ἤρχετο ἐκεῖ ὅπως δωρήσῃ τῇ πόλει ὑδραυλικὴν μηχανήν, ἣν ἐφεύρεν ὁ ἴδιος πρὸς σωτηρίαν αὐτῆς, μαστιζομένης ἐκ λειψυδρίας. Ἐνεθουσιάσθη τότε ὁ λαὸς ὑπὲρ τοῦ εὐεργέτου του! Περὶ ἔργον! Πόσον εὐκόλως ὁ λαὸς μεταβαίνει ἀπὸ τῶν ἀποδοκιμασιῶν εἰς τὴν ἀποθέωσιν! Ἀλλ' ὁ ἀτυχὴς γέρον δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ γευθῇ τὴν ἠδύτητα τῆς δόξης. Καταβεβλημμένος ὑπὸ τῶν μόχθων τῆς ἀνακαλύψεώς του, ὑπὸ τοῦ γήρατος, καὶ ὑπὸ τοῦ ἄλγους, ὅπερ ἠσθάνθη ἅμα εἶδεν ἑαυτὸν σαρκαζόμενον, μόλις καὶ μετὰ βίαις ἠδυνήθη νὰ ἐπιβῇ ἀμάξης καὶ νὰ φθάσῃ ἡμιθανὴς εἰς Warmie.

Ἡ ἀγωνία του διήρκεσε 5 ἡμέρας. Τὴν ἐπιούσαν τῆς ἀφίξεώς του εἰς Warmie ἐπιστολῇ τοῦ μαθητοῦ του Ρετίκου ἐπεβεβαίοντο τῷ ἐπισκόπῳ τὰ μηνύματα. Ἐπὶ τρεῖς κατὰ συνέχειαν ἡμέρας οἱ φοιτηταὶ τοῦ πανεπιστημίου ἐπειρῶντο δι' ἐφόδων νὰ καταστρέψωσι τὰ τυπογραφεῖα, ἐν οἷς ἐξετυποῦτο ἡ ἐπιστημονικὴ ἀλήθεια! Ὁ Κοπέρνικος ἔπνεε σχεδὸν τὰ λείσθια, ὅτε ἄνθρωπός τις καθ' ἰδίαν πνευστιῶν καὶ κονιῶν ἀνάπλευς ἐκό-

μισεν αὐτῷ τετυπωμένον τὸ σύγγραμμά του. Τὸ φῶς λοιπὸν διέλυσε τὰ σκότη! Αἱ ἰδέαι τοῦ Κοπερνίκου διεδίδοντο. Ὁ ἀσθενής συνέλλεξε τὰς ἐκλιπούσας δυνάμεις του καὶ λαβὼν διὰ τρεμούσης χειρὸς τὸ βιβλίον, τὸ παρατήρησε καὶ μαρτυρικὸν μεϊδιάμα μεϊδιάσας, εἶπεν: « ἔστω! » ... καὶ ἐξέπνευσεν. Ἡ ἡμέρα ἐκείνη ἦτον ἡ 23 Μαΐου 1643. Ὁ ἥλιος ἔλαμπε καὶ διὰ τῶν ἀκτίνων του ἐθώπευε τὰς παρειὰς τοῦ τελευτήσαντος ὡς νὰ τῷ ἔλεγεν:

— Ὁ Βασιλεὺς τῶν ἀστέρων δωρεῖταί σοι τὸν ἀσπασμὸν τῆς εἰρήνης.

Ἄλλὰ τὸ μῖσος τῶν ἐχθρῶν κατεδίωξεν αὐτὸν καὶ μέχρι τοῦ τάφου! Κατεδίκασαν τὸ σύγγραμμά του! Τὸ δὲ ἀστεροσκοπεῖόν του μετέβαλον εἰς εἰρήνην! Ἄλλ' ἐὰν οἱ ἐχθροὶ του ἐπολέμησαν τὰ δόγματά του, ἡ πατρίς του Πολωνία ἀνήγειρεν αὐτῷ μνημεῖον ἐν Κρακοβία καὶ ἀνδριάντα ἐν Βαρσοβία ἢ δὲ ὕψηλιος υἱοθέτησεν ὕστερον τὰς ἰδέας του καὶ ἡ ἐπιστήμη ἀνεκήρυξεν αὐτὸν τὸν μέγιστον τῶν ἀστρονόμων.

ΑΙ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ.

— 0 —

Δὲν θὰ ἐξετάσωμεν τὸ ζήτημα ἐὰν τὸ *Diarium* ἢ αἱ *Acta diurna*, ἢ αἱ *Acta populi* ἐπαίχον τόπον ἐφημερίδων παρὰ τοῖς Ρωμαίοις. Τοιοῦτον ζήτημα ἀφίνομεν εἰς τοὺς ἀρρασκομένους νὰ εἰσδύωσιν εἰς τὰ βάρη τῶν αἰώνων. Λέγομεν μόνον ὅτι κατὰ τὸν μεσαίωνα, μέχρι τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν ἐφευρέθη ἡ τυπογραφία, ἐφημερίδες δὲν ὑπῆρχον, αἱ δὲ εἰδήσεις ἐκυκλοφόρου δι' ἐπίδοτων. Ἐννοεῖ πάς

τις ὅτι πολλάκις ἐμάνθανον σπουδαίαν εἰδήσιν οἱ ἄνθρωποι μετὰ ἐν ἡ καὶ δύο ἔτη, καὶ ὅτι οἱ ταξειδιῶται εὕρισκον τὸ δὴ λεγόμενον τὸν *μπελά των*, ὅταν ἀπεβιβάζοντο, διότι μύριοι ἐκύκλουν αὐτοὺς πιθανόμενοι τὰ νέα.

Ὁ Ἀδάμ τῶν ἐφημερίδων ἐδημοσιεύθη ἐν Βενετία τῷ 1563 ὑπὸ τὸ ὄνομα «*Notizie Scrite*» ἢ τοῖς «*εἰδήσεις γεγραμμέναι*». Σκοπὸς τῆς ἐφημερίδος ταύτης ἦν νὰ δημοσιεύῃ τὰς εἰδήσεις τοῦ πολέμου, ὅστις ὑρίστατο τότε κατὰ τῶν Τούρκων. Ἐπειδὴ δὲ ἕκαστον φύλλον τῆς ρηθείσης ἐφημερίδος ἐπωλεῖτο μίαν *γαζέτταν*, μικρὸν νόμισμα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἐπεκράτησε νὰ καλῆται παρὰ τῶν Ἰταλῶν καὶ ἄλλων εὐρωπαϊκῶν λαῶν *γαζέττα* ἢ ἐφημερίς. Ὑπάρχει ὁμοίως καὶ γνώμη ὅτι τῷ 1457 καὶ τῷ 1460 ἐν Μαγοντία καὶ Στρασβούργῳ ἐξεδίδοντο εἰδὴ τινὰ ἐφημερίδων.

Περιεργότερα εἶναι ἡ καταγωγή τῶν Γαλλικῶν ἐφημερίδων. Ὀφείλεται αὕτη ἰατρῷ τινι Θεοφράστῳ Ρενωδὸτ καλουμένῳ. Ὁ ἰατρὸς οὗτος μετεχειρίζετο τὴν ἐφημερίδα ὡς φάρμακον πραιντικόν, διότι ὁ σκοπὸς του δὲν ἦτο νὰ διαδίδῃ δι' αὐτῆς τὰς εἰδήσεις, ἀλλὰ νὰ διασκεδάσῃ τοὺς ἀσθενεῖς του καὶ νὰ καταπραῦνῃ τὰ ἄλγη των διὰ τῆς ἐλαφρᾶς ἀναγνώσεως. Ἡ ἐφημερίς του δὲν ἦτο ἡ συνονθύλευμα εἰδήσεων τῆς αὐτῆς καὶ τῶν αἰθουσῶν, σατυρῶν, ἀντεκλήσεων, κτλ. Τὸ φάρμακον τοῦ ἰατροῦ Θεοφράστου τόσον ἤρρεσεν, ὥστε ἐλάμβανον αὐτὸ οὐ μόνον οἱ ἀσθενεῖς, ἀλλὰ καὶ οἱ ὑγιεῖς. Ἰδὼν ὁ ἰατρὸς μας ὅτι διὰ τοῦ φαρμάκου του ἠδύνατο νὰ πλουτίσῃ ἐζήτησε παρὰ τῆς κυβερνήσεως τὸ προνόμιον τῆς ἐφευρέσεως, καὶ ἡ αἴτησις του ἐγένετο δεκτὴ. Ἡ σημερινὴ *Gazette de France* ἔχει τὴν καταγωγὴν της ἀπὸ τῆς ἐφημερίδος ἐκείνης τοῦ ἰατροῦ Θεοφράστου.

Αἱ ἐφημερίδες, κατ' ἀρχὰς τῆς συστάσεώς των, περιωρίζοντο ἐντὸς στενοῦ κύκλου ἐνεργείας, ἀρκούμεναι νὰ δημοσιεύωσιν ὅσα ἐλά-

γαντο φερ' εἰπεῖν εἰς τὴν συναναστροφὴν τοῦ πρίγκιπος Χ... ἢ νὰ δημοσιεύωσι τὰ περιεργα ἐπισηδία τοῦ βίου τῆς κομίσεως Β... κτλ. ἐν ἄλλαις λέξεσιν, ἐξετέλουν χρέη γραιδίων, δημοσιεύοντων τὰ μυστικά τοῦ κόσμου.

Ἦλθεν ὅμως ἡ ὥρα τῆς ἐξευγενίσεως τῶν ἐφημερίδων, ἥτις ὁμολογουμένως ὀφείλεται τοῖς Ἀγγλοῖς. Ὁ Κρόμουελ καὶ οἱ βασιλικοὶ ἤρξαντο ἐρίζοντες ἐν ταῖς ἐφημερίσιν. Ἐγεννήθη λοιπὸν ἡ συζήτησις, καὶ αἱ ἐφημερίδες μετεβλήθησαν εἰς πεδία διαμάχης. Τοιοῦτοτρόπως συνεστῆλθε ὁ κύκλος τῶν σατυρῶν καὶ ὕβρεων καὶ μετ' οὐ πολὺ ἐξέλιπε πάντως, ἀντικατασταθεῖς ὑπὸ τοῦ εὐρυτέρου κύκλου τῶν ἐξωτερικῶν εἰδήσεων, τῶν διατριβῶν, τῶν ἄρθρων κτλ.

Τὴν ἐποχὴν ταύτην διεδέχθη ἑτέρα σπουδαιότερα καὶ μᾶλλον φωτοβόλος, διότι αἱ ἐφημερίδες ἤρξαντο ρίπτουσαι τὰ θεμέλια τῆς ἐλευθερίας καὶ διδίσκουσαι τὸν λαὸν τὰς ἰδέας τῆς προόδου, τῆς ἠθικῆς, τῆς δικαιοσύνης, τῆς ἀληθείας.

Μακρὰν θὰ ἐγράφομεν διατριβὴν ἂν εἰσηρχόμεθα εἰς τὴν ἐξέτασιν τῆς περιόδου ταύτης τοῦ τύπου, καὶ μακρὸν θὰ ἐσχηματίζομεν κατάλογον τῶν ἀνδρῶν, οἵτινες διὰ τοῦ καλάμου συνέτειναν εἰς τὴν εὐδαιμονίαν τῆς ἀνθρωπότητος. Ὡ! ἂν ὁ Γουτεμβέργιος ἐγίνωσκε πόσα καὶ ὅποια καλὰ θὰ ἔφερε τῇ ἀνθρωπότητι ἢ ἐφευρέσεις του!

Σήμερον ὁ κόσμος γέμει ἐφημερίδων διδασκουσῶν τὸν λαὸν καὶ τερπουστῶν συγχρόνως αὐτόν. Περιοδικὰ συγγράμματα ἐπιστημονικὰ, φιλολογικὰ, διασκεδαστικὰ ἐκδίδονται ἀπανταχοῦ, καὶ ὁ περιοδικὸς τύπος κατήνησε παρὰ τοῖς πεπολιτισμένοις λαοῖς ὅ,τι καὶ ὁ ἐπιούσιος ἄρτος.

ΠΟΙΚΙΛΙΑ

Γυνὴ τυχοδιώκτης. — Ἐν τῷ κακουργιο-

δικεῖω τῆς Ρώμης ἐξεδικάσθη ἡ ἐξῆς μυθιστορικὴ ὄντως δίκη.

Γυνὴ τις καλουμένη Θηρεσία Πολίτη, ἐτῶν 38, ἀλλὰ διατηροῦσα εἰσέτι καλλονὴν ἐξαισίαν, λαλοῦσα ὀκτὼ γλώσσας καὶ λίαν ἐξηγούμενων ἰδεῶν ὀπαδὸς οὔσα, εἶναι ἡ κατηγορούμενη. Ἐγεννήθη ἐν Ρώμῃ καὶ ἀνετράφη ἐν τῷ μοναστηρίῳ τοῦ ἀγίου Οὐμβέρτου, συνεζεύχθη δὲ τὸν υἱὸν Ρωμαίου δουκός. Τῷ 1849 ἀπῆλθεν εἰς τὴν ξένην μετὰ τοῦ συζύγου της, συνεπέα τῆς ἀλώσεως τῆς πόλεως ἐκείνης.

Περιήλθε τὴν Νεάπολιν, τὴν Ἀφρικὴν, καὶ τέλος τὴν Αἴγυπτον, ἐνθα ἐπέτυχε παρὰ τοῦ Ἀμπᾶ-πασσᾶ τὴν παραχώρησιν γαιῶν, ὅπως ιδρύσῃ παρὰ τὰς πύλας τῆς Ἀλεξανδρείας κατὰστημα θερμῶν λουτρῶν. Τῷ 1860 ἐπώλησε τὸ λουτρόν της καὶ ἐπανέκαμψεν εἰς Ἰταλίαν, ὅπως ἀκολουθήσῃ τὸν Γαριβᾶλδην. Ἀποκατεστάθη δὲ ἐν Νεαπόλει τῷ 1861. Τῷ 1863 ἐπειράθη εἰς μάτην νὰ ἐπανακάμψῃ εἰς Ρώμην. Συνελήθη δὲ ἐν Κεραρῶν ὑπὸ τῶν Παπικῶν χωροφυλάκων καὶ ἤχθη εἰς τὰς φυλακὰς τῆς ἁγίας ἑδρας. Ἀπολυθεῖσθ μετὰ ἑξι μῆνας, ἐπανέστρεψεν εἰς Νεάπολιν, ἐνθα κατέστη χήρα. Συνῆψε τότε σχέσεις μετὰ τοῦ κόμητος Χ... μυστικοῦ πράκτορος τῆς βασιλείσεως τῆς Ἰσπανίας Ἰσαβέλλας, ὅστις ἠράσθη αὐτῆς ἑμμανῶς καὶ τῇ ὑπεσχέθη νὰ τὴν νυμφεῖθῃ. Ἐν Παρισίοις, ἐνθα κατόκησεν, ὑπῆρξεν ἡ μυστικοσύμβουλος τῆς πεσοῦσης βασιλείσεως τῆς Ἰσπανίας. Ἐπὶ τέλους συνῆψε μετ' αὐτῆς περιπεπλεγμένους συμφερόντων λογαριασμούς. Τούτους διεδέχθη δίκη. Ἡ Θηρεσία ἀπήγει παρὰ τῆς Ἰσαβέλλας 25,000 φρ. ἄπερ αὕτη ἠρνεῖτο νὰ ἀποτίσῃ. Ἀποτέλεσμα τῆς δίκης ὑπῆρξεν ἡ ἐγκατάλειψις αὐτῆς ὑπὸ τοῦ κόμητος Χ... Ἐλαβε τότε 10,000 φράγκων, ἐνεχυρίασα τὸς ἀδάμαντάς της, καὶ ἐπανέκαμψεν εἰς Ρώμην, ἐπὶ τῇ ἐλπίδι νὰ ἀναζωογονήσῃ τὰ συμπερόντά της. Κατόκησεν εἰς τινὰ οἰκίαν τῆς ὁδοῦ CORSO. Δυστυχῶς ἡ

εικοδέσποινά της είχε πλείστους αδάμαντας. 'Ημέραν τινά πάντες οί αδάμαντες ελιποτάκτησαν! 'Η Θρησκεία συναλήθη, και δικασθεύσα εκηρύχθη θθώα, μη εύρεισισάν αποδείξων.

Μείζον και ελάττον. — Βουλευτής τις παρεκάλει τόν Θ.έρ: να διατάξη τήν παύσιν τοῦ στρατιωτικοῦ νόμου ἐν Παρισίοις, κατὰ τήν ἐποχὴν τῶν ταραχῶν τῆς κοινότητος.

— 'Αλλά, εἶπεν ὁ Θ.έρ: μήπως ἔχω τὸ δικαίωμα;

— 'Ὁ: ἀρχηγός τοῦ Κράτους ἔχετε και αὐτὸ τὸ δικαίωμα τῆς χάριτος, ἀπάντησεν ὁ βουλευτής. Γινώσκετε δὲ ὅτι ὁ ἔχων τὸ μείζον ἔχει και τὸ ελάττον.

— Τὸ λόγιόν σας εἶναι ἐσραλμένον, φίλε μου, και σὰς τὸ ἀποδεικνύω. 'Εχω 70 ἔτη, και μετὰ λύπης ἀφάτου σὰς λέγω ὅτι δὲν δύναμαι νὰ ἔχω 60, ἀπερ εἰσὶν ὀλιγώτερα.

'Η ἐκλογή. — Δύο συνοδοιπόροι συνεγευματίζαν. Τὸ φηγητόν των ἦσαν τρία ὠκ ἀπερ ἐκόμισεν αὐτοῖς χωρική τις. 'Ὁ μᾶλλον ἀδδηράγος τῶν ὀδοιπόρων, λαβὼν δι' ἐκυτόν τὰ δύο ὠκ, προσέφερε τὸ τρίτον τῷ συντρόφῳ του, λέγων:

— 'Εκλέξατε.

— Πῶς! νὰ ἐκλέξω;...

— Ναί· ἡ δηλαδὴ νὰ τὸ λάβητε, ἢ νὰ μοῦ τὸ ἀφίστητε.

Τοκετὸς περίεργος. — Κατὰ τήν ἐφημερίδα τῆς Νέας Γέρκης ἐν Γρέντων, πρωτευούσῃ τῆς Νέας Γερσέης, ἡ σύζυγος κτίστου Γερμανοῦ ἔτεκε 5 συγχρόνως παιδιά. 'Εξ αὐτῶν ἔζησαν τὰ 4. Εἶναι αὐτὸ τὸ πρῶτον παράδειγμα γεννήσεως πέντε τέκνων.

'Εροχλητικὸς θεατής. — 'Ανὴρ λίαν ὑψηλοῦ ἀναστήματος μετέβη πρὸ τινων ἡμερῶν

εἰς τι θέατρον τοῦ Λονδίνου, ἐν τῇ πλατείᾳ.

'Αμα ἡ αὐλαία ἐσύρθη τὸ κοινὸν ἐφώνησε:

— Καθήτατε! καθήτατε!

'Ὁ ἀνὴρ ἐκείνος ἐγείρεται και στρέφῶν πρὸς τὸ κοινόν:

— 'Επέισθητε, κύριοι, ὅτι ἐκαθήμην;

Γέλως γενικὸς διεδέχθη τήν ἀπόδειξιν ταύτην τοῦ γίγαντος, ὃ παρεχωρήθη ὑπὸ τοῦ ἐργολάθου θεωρεῖον, ὅπως μὴ παρενοχλῆ τοῦς θεατὰς διὰ τοῦ ὕψους του.

'Αράχραι. — 'Εν Νέα Καληδονία οἱ ἄνθρωποι τρώγουσιν εἰδός τι μεγάλης ἀράχνης, ἥτις κατὰ τήν δημολογίαν αὐτῶν τῶν Εὐρωπαϊῶν περιηγητῶν ἔχει γεῦσιν νοστιμιωτάτην.

Οἱ μάγειροι τῆς Νέας Καληδονίας κατασκευάζουσιν αὐτὴν μετὰ καρυκεύματος (σάλτσας.) 'Επίσης και οἱ κάτοικοι τῶν νήσων τοῦ Εἰρηνικοῦ Ὀκεανοῦ τρώγουσιν ἀράχνας.

'Εν Γαλλίᾳ και ἐν πολλοῖς τῆς Βυρώπης μέρεσι πάντες τρώγουσιν ἀράχνας, ἐν ἀγνοίᾳ των ὅμως και λίαν μικροσκοπικάς. Οὐδεὶς δύναται νὰ φάγη πυρῆνας σταφυλῆς χωρὶς νὰ καταβροχθίσῃ συγχρόνως και ἀράχνας ἐκ τοῦ εἶδους *theridion beneficum*, ὡς και ἄλλων εἰδῶν.

'Εν τούτοις αἱ ἀράχραι αὐται οὐδένα βλάπτουσιν. Ὑπάρχουσι δὲ πανταχοῦ, εἰς τὰ δένδρα, τὰ δάση, τὰς οἰκίας και ἐργάζονται ἀενάως κατασκευάζουσαι ἰστούς, οὓς παρασύρει ἡ πρώτη τοῦ φθινοπωρινοῦ ἀέρος πνοή.

Πιστεύεται ὅτι ἡ ἀράχρη εἶναι οἰωνός καλός. Ὑπὸ μίαν ἐποψιν εἶναι ἀληθές τοῦτο, καθόσον καταστρέφει παντός εἶδους ἀρτιγενῆ ἐνοχλητικὰ ζώρια.

Περίεργος ἀνακάλυψις. — Περίεργον ὄντως ἀνακάλυψιν ἐποίησαν ἐν Ἀμερικῇ. Εὐρέθη ὅτι ὁ σπόρος τῆς αὐξήσεως τῶν ἀμπέλων ὑπάρχει ἐν τῷ κυανῷ και ἰώδει χρώματι. 'Ὁ ἀ-

νακαλύψας τοῦτο ἐδημοσίευσεν φυλλάδιον ἀναπτύσσον τὰ περὶ τῆς ἀνακαλύψεως.

'Εφυτεύθη κλῆμα ἀμπέλου και περιετοιχίσθη ὑπὸ ὑέλων κυανοχρόων. 'Ενῶ τὸ κλῆμα φυτευθὲν εἶχεν ὕψος δύο δακτύλων, ἐντός πέντε μηνῶν ἐφθασεν εἰς ὕψος 45 ποδῶν.

'Εγένετο ἀκολούθως δοκιμὴ τῆς ἰσχύρου ὑέλου ἐπὶ τῶν χοίρων· τρεῖς χοῖροι ἐγκλεισθέντες εἰς τοιοῦτον ὑέλινον κλωδὸν ἐπαχύνθησαν τάχιστα. Χοιριδίον τι ἐφθασεν εἰς βαθμὸν ἀπίστευτον πάχους. 'Εδοκιμάσθη ἡ αὐτὴ ὑελος ἐπὶ μόσχου νεογεννήτου, και εὐρέθη τὸ αὐτὸ ἐξαγόμενον. 'Εντός 4 μηνῶν ὁ μόσχος ἐγένετο βουῖ.

Φρονεῖ δὲ ὁ ἐφευρέτης ὅτι ἂν τὰς στέγας τῶν οἰκιῶν μας κατασκευάζωμεν ἐξ ἰσχύρου ὑέλου, ἠθέλωμεν ἔχει τὸ ἀποτέλεσμα νὰ ἀναπτυσσώμεθα ἐν τοῖς εὐκράτοις κλίμασιν, ὅπως οἱ ἄνθρωποι ἀναπτύσσονται ἐν ταῖς τροπικαῖς χώραις.

Μέθη ἐν τῷ Ἀγγλικῷ στρατῷ. — 'Εφημερίς τις τοῦ Λονδίνου λέγει ὅτι ἀπὸ τινων ἔστων ἡ μέθη ἤρξατο ἐλαττουμένη ἐν τῷ Ἀγγλικῷ στρατῷ. Ἀπεδείχθη δὲ ὅτι οὔτε ἡ φυλάκισις, οὔτε οἱ ραβδισμῶι κατώρθωσαι τοῦτο, ἀλλὰ μόνον τὸ πρόττιμον!

Κατὰ τοὺς πρώτους 12 μῆνας τὰ εἰσπραχθέντα ἐκ προστίμων ἀνῆλθον εἰς 360,047 φράγκα, ἐξ ὧν προσήνεγκε τὸ μὲν ἰπικὸν 8,050, τὸ δὲ πυροβολικὸν 23,542, τὸ μηχανικὸν 7,273, και τὸ πεζικὸν 212,645. Βαθμηδὸν τὸ ποσὸν τῶν εἰσπράξεων ἐλαττοῦται και μετ' αὐτοῦ τὸ ἐλάττωμα τῆς μέθης. Πόσον φιλοχρήματος εἶναι ὁ ἄνθρωπος! Ἀνέχεται και φυλακίσεις και ραβδισμοὺς και ὅ,τι ἄλλο, δὲν ἀνέχεται ὅμως νὰ τῷ ἀφαιρηθῶσιν ὀλίγα λεπτά!

'Επίδειξις φιλαργυρίας. — Πρὸ μικροῦ ἀπεβίωσεν ἐν Παρισίοις ἀγαθὸς ἄνθρωπος, γνω-

στὸς τοῖς πᾶσιν, ὁ κόμης M.... Ἦτο ἀγαμὸς, ἔζη μονήρης, οὐδένα ἐδέχετο οἰκαδὲ και ὠμολόγει ὁ ἴδιος ὅτι ἦτο λίαν φιλάργυρος. Οἱ ἄνθρωποι οὐδέποτε ὁμολογοῦσι τὰ ἐλαττώματά των. 'Εκεῖνος ὅμως δὲν ἄφινε νὰ παρέλθῃ περὶστάσις, καθ' ἣν νὰ μὴ ἐπιδείξῃ ἐπαυρόμενος τὴν φιλαργυρίαν του.

Τὸ χεῖριστον εἶναι, ἐπανελάμβανε πολλάκις, ὅτι εἶμαι ἀγαμὸς και θ' ἀναγκασθῶ νὰ διανεῖμω τὴν περιουσίαν μου εἰς φίλους, ἀτε στερούμενος υἱῶν.

Ἦχεν ὁ ρηθεὶς φίλους, οἵτινες συνεχῶς τὸν ἐκάλουν εἰς γεῦμα. Πολλοὶ ἠλπίζον ὅτι και θὰ καταστῶσιν οἱ κληρονόμοι του, διόπερ περιποιούντο αὐτὸν πάντες ὡς μέλος τῆς οἰκογενείας. 'Η ὑπόθεσις αὐτὴ διήρκεσε τριάκοντα ἔτη.

'Ὁ κόμης M.... ἐψυχορράγει. Πόσαι καρδίαι φίλων ἐπαλλον!

Τὴν ἐπιούσαν ἀπέθανεν! 'Εγνώσθη δὲ ὅτι οὐδὲν εἶχεν ὁ ἀποθανὼν, ἀλλ' ὅτι ἔζη ἀναλώμασι τῶν φίλων, οὓς ἐξηπάτα προσποιούμενος τὸν φιλάργυρον.

Τότε ἐνόησαν πάντες διατὶ ὁ κόμης M.... τὴσφ συνεχῶς ὀμίλει περὶ τοῦ ἐλαττώματος του.

'Επιστολὴ υἱοῦ. — Γραία τις εἶχεν υἱὸν βραδύγλωσσον, ὅστις ἀπεδήμει. 'Ημέραν τινὰ ἔλαβεν ἐπιστολὴν παρ' αὐτοῦ, ἀλλὰ, ἀγνοοῦσα νὰ ἀναγινώσκῃ, ἔδωκεν αὐτὴν γείτονί τινι πρὸς τοῦτο. 'Ὁ γείτων ὡς ἐκ τοῦ δυσαναγνώστου τῆς ἐπιγραφῆς δὲν ἠδύνατο νὰ ἀναγνώσῃ ἐλευθέρως, ἄλλως τε και ὀλίγων γραμμάτων ἦν κάτοχος.

Λαβὼν λοιπὸν αὐτὴν ἤρξατο:

— Πρὸς.... πρὸς.... τὴν.... τὴν.... Κυ.... Κυ... Κυ... ρίαν....

— 'Ὡ! ὁ Νικόλας μου! ἐφώνησεν ἡ γραία, πῶς διακρίνεται ἀπὸ μακρὰν ὡς και ὅταν γράφῃ! Μοῦ φαίνεται και τὸν ἀκούω!

ΠΟΙΗΣΕΙΣ

ΜΕΣΟΝΥΚΤΙΟΝ

Σημαίνει μεσονύκτιον ! "Ωρα νυκτός βαθεία ..
 Τώρα ὁ κόσμος εὐτυχής, ἀμέριμος κοιμάται,
 Ἐγὼ δὲ μόνος ἀγρυπνῶ ἐν τῇ ἀπελπισίᾳ
 Κι' ὁ νοῦς μου πολυτάραχος, φεῦ! ἀλλαγῶ πλανᾶται!

Στιγμὴ ἑρέβους καὶ νυκτός στιγμὴ μυστηριώδης !
 Τώρα οἱ μόνοι ἐρασταὶ ὡς ἐν ἡμέρᾳ ζῶσι,
 Διότι ἥλιος αὐτῶν ὥρατος καὶ εὐώδης
 Ἐν' ὁ μωρός ἀσπαρμός ὄν οὔτοι θὰ δεχθῶσι.

Ἐκεῖνος εἶναι ἥλιος ἡδέως ἀνατέλλων,
 Εκείνος χύνει ἀπλετοὺς τὸ φῶς ἐν τῇ καρδίᾳ,
 Παρηγορίαν καὶ ζωὴν κ' ἐλπίδας αὐτοῖς στέλλων,
 "ὦ! δι' αὐτοὺς δὲν εἶναι νύξ, ἀλλ' εἶναι μεσημβρία.

Πλὴν εἶναι σκότος δι' ἐμὲ, καὶ εἶναι ἐρημία,
 Καὶ εἶν' ἡ νύξ ἀμελιτικός, σπαράσσουσα ἀπόνως.
 Φρικώδης μεσονύκτιον, σιγή... ἀπελπισία...
 "Ωρα μωρίων σκέψεων καὶ φοβερῶν συγχρόνως.

"Ἄλλ' ὄχι! δὲν ἀπέμεινα ποσῶς εἰς ἐρημίαν.
 Ἔχω μαζὺ τοὺς λυπηροὺς τῶν διαλογισμῶν μου,
 Τὴν τόσῃ τυραννοῦσάν με αὐτὴν ἀπελπισίαν,
 Καὶ τὴν εἰκόνα της, πηγὴν κ' αἰτίαν τῶν δεινῶν μου.

Ναί, μόνην τὴν εἰκόνα της! εἶν' ἡ ψυχὴ της ξένη,
 Καὶ ξένη ἡ καρδία της... αὐτὴ δὲν μοὶ ἀνήκει.
 Καὶ ὅμως μ' εἶναι προσφιλεὶς τοσοῦτον ἡ ζωὴ της,
 Ζωὴ ἥτις μ' ἐμάρανε καὶ διαρκῶς μὲ τήκει.

Σημαίνει μεσονύκτιον, ... Ποῦ εἶναι νῦν ἐκείνη;
 Τί ἄρα γε νὰ σκέπτεται; ἄρα γε τί νὰ πράττει;
 "ὦ, αὐτὴν τώρα νήδυμος, ὕπνος γλυκὺς ἡδύνηι,
 Καὶ ὄνειρα χρυσόπτερα πρὸς χάριν της τῇ πλάττει.

Τὴν βλέπ', ὀγκοῦνται θελκτικῶς τὰς/θῆ της τ' ἀφρώδη,
 Καὶ πάλλουσι περιπαθῶς... κ' ἐπιχαρὶ πλανᾶται
 Μειδιάμα ἐρωτικὸν σ' τὰ χεῖλη τὰ εὐώδη...
 Σιγή, μὴ τὴν ταράξητε. Κόρη ἀβρὰ κοιμάται.

Κοιμάται κ' εἰς τὸν ὕπνον της τὸν ἐραστὴν της βλέπει,
 Καὶ παρ' αὐτὸν εὐρίσκειται κατ' ὄναρ ἡ παρθένος
 Κ' ἐρωτικὰ ἀμφοτέροι συναναλλάσσουσιν ἔπη...
 Ἐνῶ ἐγὼ σπαράσσομαι ἀπομεμονωμένος.

"ὦ, ἔρρε, ἄφυγος εἰκόνη, τῆς θλίψεώς μου ξένη.
 Δὲν μ' ὠφελεῖς, ἀναίσθητος εἶσαι καθὼς ἐκείνη...
 Ἄλλ' ὄχι, σὲ ἀσπάζομαι, εἰκόνη περιηλυμένη,
 Ἐκείνης εἰς ὄμοιωμα, καὶ τοῦτο μὲ ἡδύνηι.

ΛΥΣΙΣ

τοῦ ἐν τῷ ΙΣΤ'. φυλλαδίῳ αἰνίγματος
 Ἀύλος—Ἀῦλος.

Λύσις τοῦ Γρίφου

Ὁὐ κτήσις πολλή, ἀλλὰ χρήσις καλὴ περι-
 ποιεῖ πλοῦτον.

Τὴν λύσιν μόνου τοῦ αἰνίγματος ἐπεμψαν
 ὁ κ. Μαρ. Λικιαρδόπουλος ἐκ Καΐρου καὶ ὁ
 ἐνταῦθα κ. Διον. Χωραφᾶς πιλοποιοῖς.

Τὴν λύσιν δὲ μόνου τοῦ γρίφου ὁ κ. Κ. Α.
 Κούτσικος ἐκ Καΐρου καὶ ὁ ἐνταῦθα κ. Νικ.
 Δ. Σπεράντσας.

ΑΙΝΙΓΜΑ ΙΖ'.

Μ' ἐμὲ καλοῦσι πάντες τὰς τῶν ἀνθρώπων πόλεις,
 Μικρὸν τοῦ χρόνου μέρος ἀκέφαλον ἐμφαίνω.
 Ἐν γράμμα ἂν προσλάβω εἰς τὴν ἀρχὴν μου μάλισ
 "ὦ! τότε οἰκτροτάτην ἀσθένειαν σημαίνω.

ΓΡΙΦΟΣ ΙΓ'.

ΦΤΟ

δ

Ποίημα Ὁμήρου

σι

εἶσι